EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2020/1845,

annettu 14 päivänä toukokuuta 2020,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2018

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2018,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0034/2020),

A. ottaa huomioon, että biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyritys perustettiin asetuksella (EU) N:o 560/2014 julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudeksi kymmeneksi vuodeksi ja että sen tavoitteena on tuoda yhteen kaikki keskeiset sidosryhmät ja auttaa osaltaan nostamaan unioni keskeiseksi toimijaksi kehittyneiden biopolttoaineiden ja biotuotteiden tutkimuksessa, demonstroinnissa ja käyttöönotossa;

B. ottaa huomioon, että tilinpitäjä laati yhteisyrityksen vuoden 2018 tilinpäätöksen yhteisyrityksen hallintoneuvoston 14. lokakuuta 2014 tekemällä päätöksellä hyväksyttyjen yhteisyrityksen varainhoitosääntöjen 38 ja 43 artiklan mukaisesti;

C. ottaa huomioon, että yhteisyrityksen perustajaosakkaita ovat komission edustama unioni ja teollisuuskumppanit, joita edustaa biopohjaisten teollisuudenalojen yhteenliittymä (BIC);

Yleistä

1. toteaa, että unioni osallistuu yhteisyrityksen toimintakuluihin enintään 975 000 000 eurolla, jotka maksetaan Horisontti 2020 -puiteohjelmasta; toteaa, että teollisuutta edustavien yhteisyrityksen osakkaiden rahoitusosuus on yhteisyrityksen elinkaaren aikana vähintään 2 730 000 000 euroa, joka sisältää vähintään 182 500 000 euron luontois- ja käteissuoritukset yhteisyrityksen operatiivisiin toimiin ja vähintään 1 755 000 000 euron luontoissuoritukset yhteisyrityksen työohjelman ulkopuolisten täydentävien toimien toteuttamiseksi;

2. toteaa, että vuoden 2018 ehdotuspyynnön yhteydessä valituista 101 ehdotuksesta 19 oli avustussopimuksen valmisteluvaiheessa vuoden 2018 lopussa; toteaa lisäksi, että vuoden 2018 alkuun mennessä yhteisyrityksen ohjelmaan sisältyi 101 meneillään olevaa hanketta, joihin osallistui yhteensä 1 169 osallistujaa 35 maasta ja joiden avustusten kokonaismäärä oli 499 000 000 euroa;

3. toteaa, että yhteisyrityksen tavoitteita ei voitu edistää perinteisillä unionin välineillä; panee merkille, että yhteisyrityksellä on ollut jäsentävä vaikutus ja että se on yhdistänyt alat ja toimijat uusien arvoketjujen käyttöönoton mahdollistamiseksi ja houkutellut yhä enemmän investointeja biopohjaisia teollisuudenaloja koskevien innovaatioiden kehittämiseen; panee lisäksi merkille, että yhteisyrityksen tehtävänä on toteuttaa BIC:n kehittämä ja komission hyväksymä strateginen innovointi- ja tutkimuslinjaus;

4. toteaa, että tehokas viestintä on olennaista unionin rahoittamien hankkeiden onnistumisen kannalta; katsoo, että on tärkeää lisätä yhteisyrityksen saavutusten näkyvyyttä ja levittää tietoa niiden tuottamasta lisäarvosta; kehottaa yhteisyritystä jatkamaan ennakoivia tiedotuskäytäntöjä levittämällä tutkimustuloksensa yleisölle esimerkiksi sosiaalisen median tai muiden viestintäkanavien kautta ja lisäämään siten yleistä tietoisuutta unionin tuen vaikutuksesta kiinnittäen erityistä huomiota markkinoille pääsyyn;

5. pyytää tilintarkastustuomioistuinta arvioimaan luontoissuoritusten laskemisessa ja niiden arvon määrittämisessä käytettävän menetelmän asianmukaisuuden ja luotettavuuden; pyytää tarkastelemaan arvioinnissa luontoissuorituksiin liittyvän menettelyn täytäntöönpanoa varten laadittujen ohjeiden muotoilua ja niiden lujuutta, jotta tuettaisiin luontoissuoritusten
suunnitteluun, niistä raportointiin ja niiden todentamiseen liittyvää prosessia;

Talousarvio- ja varainhallinto

6. toteaa tilintarkastustuomioistuimen katsovan kertomuksessaan yhteisyrityksen tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2018, että yhteisyrityksen tilinpäätös antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot yhteisyrityksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä sen toimien tuloksista ja rahavirroista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta yhteisyrityksen varainhoitosääntöjen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti;

7. panee merkille, että yhteisyrityksen tilinpäätöksen mukaan käytettävissä olevaan varainhoitovuoden 2018 lopulliseen talousarvioon sisältyi 121 231 820 euroa maksusitoumusmäärärahoja ja 118 126 520 euroa maksumäärärahoja ja että maksusitoumusmäärärahojen käyttöaste oli 99 prosenttia ja maksumäärärahojen käyttöaste 71 prosenttia;

8. toteaa, että maksumäärärahoja käytettiin lähinnä vuoden 2017 ehdotuspyyntöihin perustuvien avustussopimusten ennakkorahoitukseen ja aikaisempiin ehdotuspyyntöihin perustuvien hankkeiden välimaksuihin; toteaa lisäksi, että maksumäärärahojen alhaisempi käyttöaste johtui joidenkin määräaikaiskertomusten viivästymisestä ja määrältään avustussopimuksissa hyväksyttyjä määrärahoja merkittävästi vähäisemmistä kuluilmoituksista;

9. panee merkille, että unioni suoritti vuoden 2018 loppuun mennessä kaikkiaan 264 600 000 euron käteissuoritukset enintään 975 000 000 euron määrästä, joka myönnettiin yhteisyritykselle sen elinkaaren ajaksi;

10. on huolissaan siitä, että teollisuutta edustavien osakkaiden oli määrä maksaa 757 900 000 euron rahoitusosuudet yhteisyrityksen operatiivisiin toimiin ja hallinnollisiin kuluihin mutta ne raportoivat maksaneensa vain 36 800 000 euroa luontoissuorituksina operatiivisiin toimiin ja hallintoneuvosto validoi teollisuutta edustavilta osakkailta 21 200 000 euroa (12 100 000 luontoissuorituksina ja 9 100 000 käteissuorituksena) yhteisyrityksen hallinnollisiin kuluihin;

11. panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta merkille, että yhteisyritys suoritti vuonna 2018 arvioinnin saattaakseen ajan tasalle osakkaisiin kuuluvien oikeussubjektien jäsenyyden, joka on pääasiallinen perusta teollisuutta edustavien osakkaiden yhteisyrityksen operatiivisiin toimiin suorittamien luontoissuoritusten validoinnille ja kirjaamiselle; panee tyytyväisenä merkille, että tätä arviointia pidetään hyvänä käytäntönä ja että se olisi suoritettava säännöllisesti;

12. pitää valitettavana, että teollisuutta edustavien osakkaiden yhteisyrityksen operatiivisiin kuluihin suorittamista vähintään 182 500 000 euron käteissuorituksista ainoastaan 800 000 euroa oli maksettu vuoden 2018 loppuun mennessä ja että tämän tuloksena komissio päätti vuoden 2018 lopussa pienentää yhteisyrityksen vuoden 2020 talousarviota (205 000 000 euroa) 140 000 000 eurolla; panee huolestuneena merkille, että on olemassa suuri riski siitä, että käteissuoritusten vähimmäismäärää ei saavuteta yhteisyrityksen ohjelman päättymiseen mennessä;

Tuloksellisuus

13. panee merkille, että yhteisyrityksen käytettävissä olevien erityisten keskeisten tulosindikaattorien todettiin olevan aikataulussa; pitää myönteisenä, että yhteisyritys on toiminut tehokkaasti ja että sen keskimääräinen suorituskyky suhteessa Horisontti 2020 -puiteohjelman kolmeen tärkeimpään keskeiseen tulosindikaattoriin ylittää vuodeksi 2018 asetetut tavoitteet;

14. panee huolestuneena merkille, että vuoden 2018 lopussa vipuvaikutus oli 1,88 eli se oli odotettua pienempi; panee huolestuneena merkille, että toteutunut vipuvaikutus on vuodesta 2015 jatkuvasti vähentynyt; kehottaa yhteisyritystä ryhtymään toimiin vipuvaikutuksen nostamiseksi ajanjaksolle 2014–2020 asetettuun tavoitetasoon 2,86;

15. panee merkille, että kaikki sidosryhmät voivat osallistua yhteisyrityksen täysin avoimiin ehdotuspyyntöihin; on tyytyväinen yhteisyrityksen mittaviin toimiin tavoitteistaan ja saavutuksistaan tiedottamiseksi sekä sen tapaan pitää yhteyttä sidosryhmiinsä unionissa tapahtumiensa, kokoustensa ja verkkosivustonsa välityksellä;

16. toteaa asiantuntijoiden vahvistaneen, että yhteisyritys on houkutellut mukaan tyydyttävän määrän valittujen arvoketjujen aloilla toimivia unionin parhaita toimijoita; panee merkille, että teollisuuden osallistumisaste oli tasapainossa, sillä se oli 61 prosenttia osallistujien kokonaismäärästä; korostaa, että voittoa tavoittelevista yksityisistä yrityksistä 54 prosenttia on pieniä ja keskisuuria yrityksiä ja 27 prosenttia suuria yrityksiä;

17. panee merkille, että vuonna 2018 yhteisyrityksen toimiin sisältyi 17 avustussopimusta, jotka perustuivat vuoden 2017 ehdotuspyyntöön, joten yhteisyrityksen kokonaisportfolio oli vuoden 2018 lopussa 82 sopimusta; panee lisäksi merkille, että yhteisyritys toteutti onnistuneesti vuoden 2018 ehdotuspyynnön; toteaa, että menettely aloitettiin ennen vuoden 2018 loppua 19 hyväksytyn ehdotuksen osalta;

18. panee merkille, että vuoden 2018 ehdotuspyynnön rakenteen ja ehdotusten pisteytysjärjestelmän hallinnointitavan vuoksi toinen ehdotuspyynnön kahdesta lippulaivahankkeesta jäi rahoittamatta, vaikka kummastakin aiheesta saatiin tukikelpoisia ehdotuksia, joille annettiin suuri pistemäärä;

19. panee tyytyväisenä merkille, että yhteisyritys saavutti vuonna 2018 kohtuullisesti sukupuolten tasapuolisen edustuksen sen eri elimissä (tiedekomitea: 60 prosenttia naisia ja 40 prosenttia miehiä; valtioiden edustajien ryhmä: 59 prosenttia naisia ja 41 prosenttia miehiä; ohjelmatoimisto: 61 prosenttia naisia ja 39 prosenttia miehiä; arviointiasiantuntijat (vuoden 2018 ehdotuspyyntö): 48 prosenttia naisia ja 52 prosenttia miehiä; hankekoordinaattorit: 45 prosenttia naisia ja 55 prosenttia miehiä), lukuun ottamatta hallintoneuvostoa (20 prosenttia naisia ja 80 prosenttia miehiä); panee merkille yhteisyrityksen huomautuksen, että se ei voi vaikuttaa hallintoneuvoston kokoonpanoon; panee tyytyväisenä merkille, että sukupuolet ovat tasapuolisesti edustettuina yhteisyrityksen hankkeissa osallisena olevan henkilöstössä (46 prosenttia naisia ja 54 prosenttia miehiä);

Hankinta- ja palvelukseenottomenettelyt

20. panee merkille, että vuoden 2018 lopussa yhteisyrityksen palveluksessa oli 23 henkilöä eli henkilöstötaulukon mukainen enimmäismäärä; panee merkille, että vuonna 2018 käynnistettiin kaksi palvelukseenottomenettelyä, joista toinen koski sopimussuhteista toimihenkilöä ja toinen väliaikaista toimihenkilöä; panee kuitenkin merkille, että yhteisyrityksen palvelukseen otettiin kolme uutta sopimussuhteista toimihenkilöä vuonna 2018; panee lisäksi merkille, että vuoden 2018 lopussa nimitettiin yksi ehdokas väliaikaiseen toimeen ja että hän aloitti tehtävässään vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä;

Sisäinen tarkastus

21. panee merkille, että marraskuussa 2017 sisäinen tarkastus suoritti sisäisen valvonnan standardien toteutusta biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksessä koskevaan rajoitettuun tarkastukseen liittyvän kenttätyön; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan tilanne vuoden 2018 lopussa osoitti, että yhteisyritys oli suurelta osin pannut täytäntöön sisäisen valvonnan standardit;

22. panee merkille, että ohjelmatoimisto suoritti sisäisen valvonnan standardiensa itsearvioinnin arvioidakseen niiden toteutuksen nykytasoa ja määrittääkseen edellytykset sille, että organisaation sisäisen valvonnan kehyksen valmiusastetta voidaan nostaa; toteaa, että sisäinen tarkastus antoi kolme suositusta tukeakseen ja täydentääkseen yhteisyrityksen nykyisiä toimia tällä alalla; panee merkille, että ohjelmatoimisto ehdotti vastaavia toimintasuunnitelmia ja että sisäinen tarkastus piti niitä riittävinä ongelmien lieventämiseksi; panee kuitenkin huolestuneena merkille, että kolme tarkasteltua standardia olivat vielä täysin panematta täytäntöön vuoden 2018 alussa;

23. panee merkille, että vuotuisen toimintakertomuksen mukaan lähes kaikki sisäisen valvonnan standardit katsotaan täytäntöönpannuiksi tai suurelta osin täytäntöönpannuiksi ja että vain tietyt standardit, kuten sisäisen valvonnan standardit 8 (prosessit ja menettelyt), sisäisen valvonnan standardit 10 (liiketoiminnan jatkuvuus) ja sisäisen valvonnan standardit 11 (asiakirjahallinto), on vielä pantava täysimääräisesti täytäntöön;

24. toteaa, että yhteisyritys käynnisti vuonna 2017 yhdessä komission tutkimuksen ja innovoinnin pääosaston yhteisen tarkastustoiminnon kanssa ensimmäisen jälkitarkastuksen, joka kohdistui Horisontti 2020 -puiteohjelman välimaksuja koskevien kuluilmoitusten satunnaisotokseen; panee merkille, että tarkastusten toinen aalto alkoi vuonna 2018, mutta tarkastettujen osallistujien vähäisen määrän vuoksi päätelmiä ei voida vielä tehdä;

25. panee tyytyväisenä merkille tilintarkastustuomioistuimen esittämän havainnon siitä, että jäännösvirhetaso, joka oli 0,01 prosenttia Horisontti 2020 -puiteohjelman osalta, jää alle olennaisuusrajan;

26. panee merkille, että komissio teki väliarvioinnin yhteisyrityksen toiminnasta vuosina 2014–2016 ja että esitettyjen suositusten huomioon ottamiseksi laadittiin toimintasuunnitelma; panee merkille, että toimintasuunnitelman mukaan suurin osa suositusten perusteella toteutettavista toimista oli tarkoitus toteuttaa vuosina 2018 ja 2019 ja että useita toimia on jo toteutettu;

Oikeudellinen kehys

27. panee huolestuneena merkille, että vaikka yhteisyrityksen väliarviointi saatettiin päätökseen sen oikeudellisessa kehyksessä vahvistetun tarkan aikataulun mukaisesti, se ei kuitenkaan pystynyt tuottamaan parasta lisäarvoa yhteisyrityksen päätöksentekoprosessille tässä sen toiminnan alkuvaiheessa;

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

28. toteaa, että yhteisyritys käynnisti yhdessä kuuden muun yhteisyrityksen kanssa yhteisyrityksiä koskevan yhteisen kiinnostuksenilmaisupyynnön valitakseen enintään seitsemän luottamuksellista neuvontaa antavaa henkilöä, jotka perustavat luottamuksellista neuvontaa antavien henkilöiden verkoston; toteaa, että tämän seurauksena johtajat nimittivät marraskuussa 2018 kaksi luottamuksellista neuvontaa antavaa henkilöä.